

**ĐÁP ÁN KỶ KIỂM TRA KHẢO SÁT CHẤT LƯỢNG
HỌC SINH LỚP 11 CẤP THPT – SỞ GD&ĐT HÀ NỘI
NĂM HỌC: 2024 – 2025**

Môn: Ngữ Văn

Thời gian làm bài: 120 phút, không kể thời gian giao đề

BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT

THỰC HIỆN: BAN CHUYÊN MÔN TUYENSINH247.COM

I. ĐỌC HIỂU

Câu 1

Phương pháp: Vận dụng kiến thức đã học về các thể thơ

Cách giải:

Thể thơ tự do

Các chữ trong các dòng thơ không đều nhau.

Câu 2

Phương pháp: Đọc, tìm ý.

Cách giải:

Hình ảnh cánh đồng được khắc họa qua các hình ảnh:

- Góc rạ lờm chớm.
- Mùi thơm lúa khoai.
- Cỏ may.

Câu 3

Phương pháp: Vận dụng kiến thức đã học về biện pháp tu từ

Cách giải:

- Điệp ngữ: bao nhiêu ...
- Tác dụng:
  - + Biện pháp điệp ngữ tạo nhịp điệu cho câu thơ.
  - + Nhấn mạnh để làm nên một bát cơm thơm ngon người nông dân đã phải trải qua rất nhiều khó khăn, vất vả. Nhưng đôi khi chúng ta là những người hưởng thụ lại quên mất đi những điều đó.

+ Qua đó thể hiện sự biết ơn của tác giả với những người nông dân. Từ đó cũng là lời nhắc nhở đến mỗi chúng ta: khi hưởng thụ bất cứ thành quả gì cũng cần trân trọng, ghi nhớ và biết ơn những người đã tạo ra nó.

Câu 4

Phương pháp: Phân tích, lý giải, tổng hợp.

Cách giải:

Gợi ý:

- Hình ảnh “mồ hôi” lặp lại ba lần trong bài thơ. Đây là một tín hiệu nghệ thuật giàu giá trị biểu đạt:

+ Mồ hôi là biểu tượng của sự lao động vất vả, những khó khăn, cực nhọc mà biết bao người đã phải trải qua. Nhà thơ nâng niu, trân trọng, cúi mình tìm để hiểu hơn những giá trị mà họ đem lại.

+ Những giọt mồ hôi còn chứa đựng biết bao khổ đau mới tạo nên thành quả tốt đẹp nhưng chúng ta lại tận hưởng một cách tự nhiên mà quên mất đi những người đã tạo ra nó.

+ Nhưng những giọt mồ hôi ấy không phải lúc nào cũng được trân trọng, mà đôi khi lại bị coi thường, khinh rẻ.

=> Với hình ảnh “mồ hôi” tác giả vừa thể hiện sự trân trọng biết ơn với công sức mà các thế hệ đi trước đã tạo ra. Nhưng đồng thời cũng là lời nhắc nhở, cảnh tỉnh đến thế hệ sau – những người thụ hưởng, cần phải biết ơn, trân quý những thành quả lao động.

Câu 5

Phương pháp: Phân tích, lý giải, tổng hợp.

Cách giải:

Gợi ý:

HS đưa ra quan điểm cá nhân phù hợp với chuẩn mực.

Gợi ý:

- Không thể lãng quên công lao của người lao động.

- Phải trân trọng những giá trị giản dị nhưng thiết yếu.

- Luôn ghi nhớ, biết ơn cội nguồn, quê hương, những người đã hy sinh thầm lặng.

- ...

II. LÀM VĂN

Câu 1

Phương pháp:

+ Vận dụng kiến thức đã học về phân tích tác phẩm thơ.

+ Dựa vào các đặc trưng trong thơ để phân tích nội dung và nghệ thuật

Cách giải:

Học sinh tự trình bày theo cảm nhận của bản thân, chú ý đáp ứng đúng yêu cầu của một đoạn nghị luận phân tích. Đảm bảo đầy đủ về nội dung và nghệ thuật.

a. Nội dung:

- Sự trở về của người con xa quê.

+ Câu mở đầu gọi lên một khoảng thời gian dài không trở lại quê hương, thể hiện sự xa cách, nhưng cũng khơi gợi sự trở lại đầy ảm áp của người con quê hương.

+ Mùi hương của đất trời, của đồng ruộng như là một sự tiếp nhận đầy yêu thương, là sự "no ấm" cả về tinh thần lẫn vật chất, biểu tượng cho sự bình yên, đầm ấm của quê hương.- Hình ảnh cảnh vật và con người:

+ Sự nhọc nhằn của người dân quê hương: Những khuôn mặt "đen sạm" thể hiện sự lam lũ.

Đồng thời, nó còn thể hiện sự "bỏ quên", như một nỗi buồn không ai để ý đến những gì họ đã trải qua.

+ Hình ảnh "bước chân chậm rãi" và "nói gót" cho thấy nhà thơ đang hòa mình vào nhịp sống của người dân quê, không vội vã mà đầy thông thả, như một cách thể hiện sự đồng cảm và sẻ chia.

+ Cảnh vật quê hương được miêu tả qua những hình ảnh rất gần gũi như "ngôi sao hôm" và "ngõ quê rơm rạ", gọi lên một không gian giản dị, quen thuộc nhưng cũng đầy tình cảm.

- Đối với tác giả, quê hương mang đến một cảm giác thanh thản và bình yên.

=> Đoạn trích là sự trở về của tác giả với quê hương, qua đó bộc lộ tình yêu quê hương và sự gắn kết giữa con người với quê hương.

b. Nghệ thuật:

- Thể thơ tự do kết hợp hình ảnh hoán dụ "trái tim"

- Nhịp điệu linh hoạt, hình ảnh gần gũi gợi cảm xúc.

Câu 2

Phương pháp:

+ Vận dụng kiến thức đã học về viết bài văn nghị luận xã hội

+ Dựa vào các đặc trưng trong văn bản nghị luận (luận đề, luận điểm, dẫn chứng)

Cách giải:

I. Mở bài:

Giới thiệu vấn đề nghị luận: Cách sống biết chia sẻ đối với tuổi trẻ hiện nay.

II. Thân bài:

1. Giải thích:

- Sống biết chia sẻ là hành động sẵn sàng chia sẻ những gì mình có, từ vật chất đến tinh thần, giúp đỡ những người xung quanh, không vụ lợi, xuất phát từ trái tim nhân ái.
- Cách sống này thể hiện sự quan tâm, sẻ chia, đồng cảm và lòng vị tha đối với những khó khăn, thử thách mà người khác đang gặp phải.

2. Vai trò của cách sống biết chia sẻ đối với tuổi trẻ hiện nay.

- Giúp xây dựng cộng đồng vững mạnh: Sự sẻ chia không chỉ mang lại lợi ích cho người nhận mà còn giúp người cho cảm thấy hạnh phúc và hài lòng. Qua đó, cộng đồng trở nên gắn kết hơn, mọi người cùng nhau giúp đỡ, hỗ trợ trong những lúc khó khăn.
- Rèn luyện nhân cách: Chia sẻ giúp hình thành những giá trị đạo đức tốt đẹp như lòng nhân ái, biết quan tâm đến người khác và phát triển những mối quan hệ thân thiết, bền vững.
- Giải quyết vấn đề xã hội: Trong xã hội hiện đại, những vấn đề như đói nghèo, thiếu thốn, và bất công xã hội vẫn còn tồn tại. Nếu mỗi cá nhân trong xã hội đều biết chia sẻ, chúng ta có thể giảm bớt những khó khăn này.

3. Thực trạng cách sống của tuổi trẻ hiện nay:

- Những khó khăn, thách thức: Nhiều bạn trẻ ngày nay đang bị cuốn vào guồng quay của công việc, học tập và những mối quan hệ xã hội phức tạp, dẫn đến việc ít quan tâm đến người khác.
- Cần thay đổi: Mặc dù có nhiều bạn trẻ nhiệt huyết tham gia các hoạt động từ thiện, nhưng cũng có những bạn thiếu sự quan tâm, chỉ chú trọng đến lợi ích cá nhân mà quên đi trách nhiệm với cộng đồng.

4. Bàn luận và mở rộng:

- Giáo dục về đạo đức, lòng nhân ái: Nhà trường, gia đình và xã hội cần giáo dục thế hệ trẻ về giá trị của lòng nhân ái, sự sẻ chia từ khi còn nhỏ.
- Thực hành những hành động chia sẻ nhỏ hàng ngày: Khuyến khích các bạn trẻ tham gia các hoạt động cộng đồng, tình nguyện, học cách giúp đỡ người khác trong cuộc sống hàng ngày.
- Tạo môi trường để chia sẻ: Cần tạo ra các cơ hội để tuổi trẻ có thể tham gia vào những hoạt động chia sẻ, từ các chương trình tình nguyện cho đến các hoạt động giúp đỡ cộng đồng.

III. Kết bài:

Tổng hợp vấn đề